

MATERIAL POST-EVENIMENT - 31.05.2018

CONFERINȚA NAȚIONALĂ

„IMPACTUL LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE ASUPRA DERULĂRII PROIECTELOR FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE ȘI NAȚIONALE”

În data de 22.05.2018 a avut loc la București **CONFERINȚA NAȚIONALĂ „IMPACTUL LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE ASUPRA DERULĂRII PROIECTELOR FINANȚATE DIN FONDURI EUROPENE ȘI NAȚIONALE”**, eveniment organizat în colaborare de **ASOCIAȚIA PARTENERIAT PENTRU PROIECTE ȘI FONDURI EUROPENE (APPFE)** și **FEDERAȚIA PATRONATELOR SOCIETĂȚILOR DIN CONSTRUCȚII (FPSC)**.

Evenimentul a reunit peste 120 de factori de decizie din cadrul celor mai relevanți actori implicați, direct sau indirect, în procesul de implementare a proiectelor de investiții derulate din fonduri europene și naționale - Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Ministerul Fondurilor Europene, Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, operatori regionali, consilii județene, asociații de dezvoltare intercomunitară, consultanți, proiectanți, constructori, furnizori de tehnologii și echipamente, Banca Europeană de Investiții.

Conferința a constituit un cadru favorabil de dezbateră și clarificare a unor prevederi actuale ale legislației în domeniul achizițiilor publice și pentru expunerea evoluțiilor preconizate în acest domeniu, respectiv pentru lansarea unor noi propuneri și inițiative pentru adaptarea cadrului legal și procedural în materia achizițiilor publice la realitățile practice. În același timp, evenimentul a reprezentat un demers extrem de important pentru recâștigarea încrederii mediului de afaceri activ sau potențial interesat de piața românească, aspect reflectat de interesul ridicat manifestat de reprezentanțele unor ambasade și birouri comerciale din state membre UE, precum și de numărul semnificativ de companii participante, aflate în așteptarea unor optimizări legislative care să conducă la accelerarea procesului de derulare a proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice (europene și naționale).

Intervențiile și expunerile reprezentanților principalelor categorii de actori reprezentați la eveniment sunt sintetizate mai jos.

REPREZENTANȚII AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE prezenți la eveniment au supus atenției o serie de modificări care urmează a fi aduse legislației din domeniul achizițiilor publice în vederea optimizării gradului de accesare a fondurilor europene și naționale alocate proiectelor de investiții.

Principalele îmbunătățiri (orientate spre simplificare și spre o mai bună corelare/claritate a legislației specifice) pentru care a fost obținut acordul Comisiei Europene și care vor fi aprobate în perioada imediat următoare, sunt prezentate mai jos:

- ✓ eliminarea notificării prealabile, instrument care nu a condus la reducerea numărului de contestații
- ✓ introducerea unei cauțiuni pentru calea administrativă de atac sub forma unui depozit la dispoziția CNSC până la emiterea primei decizii
- ✓ eliminarea strategiei anuale de achiziții publice pentru bugetele autorităților contractante situate sub valoarea de 125 milioane Lei cheltuieli de capital
- ✓ simplificări majore ale achizițiilor cu valoare redusă: ex: pentru achizițiile publice situate sub 1.000 Euro (cca. 4.500 Lei) documentul justificativ va fi bonul fiscal sau chitanța;
- ✓ referitor la *realizarea controlului ex-ante*, ANAP va realiza verificări pe bază de eșantioane, controalele efectuate urmând a fi realizate exclusiv pe bază documentară și cu asumarea responsabilității actului de control
- ✓ transferul funcției de *control ex-post* către Curtea de Conturi a României, în conformitate cu Strategia Națională în Domeniul Achizițiilor Publice
- ✓ reglementarea mai strictă a procesului de evaluare prin permiterea unei singure prelungiri a termenului de evaluare a ofertelor
- ✓ dublarea catalogului SEAP cu alte instrumente adaptate necesităților actuale, după modelul statelor europene care dispun de mai multe platforme de tranzacționare publică
- ✓ în privința instrumentelor de garantare existente, în baza experienței acumulate și până la existența unor evoluții pozitive în acest domeniu, se are în vedere limitarea/suspendarea polițelor de asigurare ca instrumente de garantare, garanțiile de participare și de bună execuție urmând a fi asigurate doar prin intermediul unor instrumente de garantare financiar-bancare
- ✓ în ansamblu, modificările legislative care urmează a fi adoptate pun accentul pe consultarea pieței și pe utilizarea unor instrumente cât mai variate de consultare; pentru exemplificare, pentru achizițiile directe este preconizată pe viitor utilizarea unui mix de instrumente (catalog electronic SEAP, website propriu autoritate contractantă, website ANAP).

Cu acest prilej, autoritățile centrale care au luat parte la eveniment au subliniat faptul că va exista și în continuare disponibilitate pentru dialog, respectiv pentru a da curs oricăror propuneri de îmbunătățire a cadrului legal în domeniul achizițiilor publice.

Referitor la situația curentă în domeniu și date fiind evoluțiile preconizate ale pieței, **REPREZENTANȚII ANTREPRENORILOR ȘI AI STRUCTURILOR ASOCIATIVE ALE ACESTORA (FPSC, PSC)** au subliniat următoarele:

- este necesară asigurarea unei mai mari predictibilități în privința modificărilor legislative cu impact asupra activității actorilor economici din piață;

- situația actuală la nivel legislativ este caracterizată fie prin supra-reglementare fie prin lipsa unor reglementări adecvate care să conducă la fluidizarea procesului de derulare a proiectelor de investiții;
- astfel, în absența unor reglementări clare, firmele de construcții sunt forțate să se specializeze în avocatură, în detrimentul termenelor de finalizare a infrastructurii și calității construcțiilor
- lipsa acută a proiectelor de investiții în ultimii ani a condus la o eterogenizare a pieței și la crearea unui dezechilibru între factorii implicați – beneficiar, proiectant/consultant, antreprenor – din nevoia de a face față unor condiții economice în continuă schimbare
- se constată o subdimensionare a bugetelor proiectelor de investiții, fiind așteptat un colaps masiv în perioada următoare al unui număr important de contracte de lucrări, fapt care va conduce la necesitatea reluării procedurilor de atribuire; salvagardarea cel puțin a unora dintre lucrările de investiții poate veni din existența unor prevederi legale și contractuale suplimentare care să permită actualizarea automată a devizelor proiectelor aflate în derulare conform evoluțiilor climatului socio-economic; a fost subliniat faptul că actualizarea valorii devizelor nu este echivalentă cu mărirea valorii acestora; legislația actuală, în pofida modificărilor realizate și preconizate, nu face față necesităților și ritmului de evoluție a pieței, fiind necesare în continuare optimizări importante ale acesteia; pentru exemplificare pentru a face față realităților pieței, legislația ar trebui să permită actualizarea/ajustarea automată a valorilor contractelor a căror derulare depășește 12 luni
- dezechilibrul creat prin absența un timp îndelungat din piață a proiectelor de investiții în infrastructură a condus la reorientarea unei părți importante a forței de muncă calificate către sectorul imobiliar, iar în perspectiva demarării procesului de accesare a fondurilor europene disponibile în exercițiul financiar 2014-2020, este preconizată o acutizare a lipsei forței de muncă de pe piața construcțiilor, deficitul actual de aprox. 60.000 oameni urmând a ajunge în cca 3-5 ani (cu apogeul în anii 2022-2023) la câteva sute de mii de oameni
- în ceea ce privește prevederile actualelor contracte de achiziție publică este necesară o distribuire echitabilă a riscului între autoritățile contractante și operatorii economici. Aceasta a fost de asemenea, una dintre solicitările reprezentanților ambasadelor și ai birourilor comerciale ale statelor europene prezente la eveniment.

Conferința națională a reprezentat, în egală măsură, cadrul unor intense discuții și dezbateri între reprezentanții autorităților centrale și cei ai actorilor implicați în procesul de atribuire, respectiv de implementare a lucrărilor de investiții. În mod particular, în privința Hotărârii Guvernului nr. 1/2018 privind pentru aprobarea condițiilor generale și specifice pentru anumite categorii de contracte de achiziție aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice, s-a subliniat necesitatea îmbunătățirii anumitor prevederi ale acestui act normativ, în acest sens fiind deja inițiate pe lângă autoritățile competente demersuri pentru clarificarea anumitor prevederi, prin intermediul unor instrucțiuni.

Evenimentul organizat de către APPFE și FPSC a constituit și un bun prilej pentru expunerea unor **EXPERIENȚE ȘI LECTII ÎNVĂȚATE LA NIVELUL BENEFICIARILOR PROIECTELOR, PROIECTANȚILOR ȘI ANTREPRENORILOR** pe parcursul procesului de pregătire și implementare a proiectelor de investiții. Astfel, în timp ce ***în privința aplicării cadrului legal în domeniul achizițiilor publice au fost subliniate și dezbătute principalele probleme întâmpinate, însoțite de propuneri de îmbunătățire***, referitoare în principal, la:

- ✓ criteriile de atribuire a contractelor (eliminarea/limitarea utilizării criteriului *prețul cel mai scăzut*)
- ✓ calitatea inadecvată a documentațiilor de atribuire, aspect care se reflectă în numărul mare de licitații anulate, numărul foarte mare de clarificări și perioadele îndelungate de evaluare a ofertelor (4-24 luni)
- ✓ necesitatea optimizării procesului de evaluare a ofertelor
- ✓ utilizarea de factori de evaluare care să aducă avantaje reale și care să fie verificabili
- ✓ îmbunătățirea prevederilor legale referitoare la actualizarea automată a valorii contractelor (clauze de revizuire clare)
- ✓ menținerea echilibrului contractual (în special privind modul de constituire și de eliberare a garanțiilor)
- ✓ lipsa unor reglementări referitoare la clasificarea experienței similare (existentă în alte state membre UE)
- ✓ modificarea prevederilor contractului standard prin intermediul condițiilor particulare (de ex: eliminare avans, eliminare arbitraj, limitare rol Inginer, etc)
- ✓ lipsa unor termene clare/limitări la nivelul autorităților contractante în privința duratei de evaluare a ofertelor
- ✓ lipsa oricărei limitări în privința dimensiunii (nr. pagini) ofertelor tehnice
- ✓ lipsa unei prevederi legale (formule) referitoare la eliminarea ofertelor cu prețuri neobișnuit de scăzute
- ✓ efectivizarea rolului terțului susținător
- ✓ limitarea accesului firmelor în insolvență la contractele finanțate din fonduri publice,

a fost tras un serios semnal de alarmă asupra necesității acordării de către autoritățile centrale competente a unei atenții sporite finalizării procesului de aprobare a proiectelor majore de investiții, proces aflat în mare întârziere.

Astfel, pornind de la experiența proiectelor finanțate în perioada de programare 2007-2013 – date fiind perioadele extrem de mari necesare pentru atribuirea contractelor de servicii, furnizare și lucrări (cca 3-3,5 ani pentru semnarea tuturor contractelor), respectiv pentru implementarea efectivă a lucrărilor de investiții (cca 6-6,5 ani) - se poate anticipa încă de acum faptul că realizarea unei părți importante a investițiilor planificate în perioada 2014-2020 (în special în sectorul de apă/apă uzată) nu va putea fi materializată în perioada de eligibilitate (respectiv până la 31.12.2023). În acest sens, au fost reamintite **propunerile avansate și demersurile realizate în ultima perioadă de timp de către APPFE și partenerii săi pe lângă autoritățile responsabile pentru urgentarea procesului de aprobare a proiectelor**, fiind așteptate în acest sens măsuri concrete.

Față de problematicile dezbătute în cadrul conferinței naționale și în baza propunerilor avansate de către participanți, reprezentanții APPFE și FPSC au reiterat angajamentul de a continua în perioada următoare eforturile și demersurile pe lângă autoritățile competente, în privința optimizării cadrului legal și procedural aferent implementării proiectelor de investiții, însoțite de soluții concrete de îmbunătățire a acestuia, în beneficiul direct al creșterii gradului de absorbție a fondurilor europene și naționale disponibile și al cheltuirii acestora în condiții de eficiență.

ASOCIAȚIA PARTENERIAT PENTRU PROIECTE ȘI FONDURI EUROPENE
Telefon: 021 555 10 93 / Fax: 021 555 10 94
E-mail: office@appfe.ro; office.appfe@gmail.com

FEDERAȚIA PATRONATELOR SOCIETĂȚILOR DIN CONSTRUCȚII
Telefon: 0722 222 481
E-mail: office@fed-psc.ro

SECRETARIATUL APPFE

SECRETARIATUL FPSC

31.05.2018